

Johannes 18 – Samenvatting (Betacursus 18 - © 2005-2008 Deltacursus)

Jezus gearresteerd (18:1-12). De uitvoerders van de arrestatie (18:1-3). Op verzoek van de opperpriesters (meestal Sadduceeën) en Farizeeën van de Joodse Raad (Sanhedrin) werd een afdeling soldaten met hun commandant beschikbaar gesteld om Jezus te arresteren nadat Judas hem verraden had. Ook de tempelwacht werd door de Joodse Raad meegestuurd. En zelfs een aantal hogepriesters waren meegekomen (Lucas 22:52)! De wapens waren de zwaarden van de soldaten en de knuppels van de tempelwacht (Matteüs 26:47). Ondanks de volle maan kwam de bende met fakkels en lantaarns om het Licht van de wereld (8:12) te zoeken en met zwaarden en knuppels om de Vrededorst (Jesaja 9:5-6) te bedwingen! Zij beschouwden hem als een misdadiger (Matteüs 26:55) en hij hen als de macht van de duisternis (Lucas 22:53). De confrontatie bij de arrestatie (18:4-9). Jezus toonde dat hij de grote Profeet is, want hij weet alles en openbaart zichzelf als de "IK BEN" (8:24). Hij toonde dat hij de grote Koning is, want hij nam de situatie onder controle, liep naar voren, stelde de vragen, terwijl zij voor hem terugdeinsden en op de grond vielen. Hij toonde dat hij de grote Hogepriester is, want hij pleitte voor zijn eigen mensen. Twee maal moesten zijn vijanden hun opdracht herhalen: ze moesten Jezus uit Nazaret arresteren. Dus uit hun eigen mond was het duidelijk dat de discipelen daar niet bij hoorden. De gewapende verdediging bij de arrestatie (18:10-12). Petrus maakte geen gebruik van de vrijheid die Jezus hem gaf weg te gaan. Met overmoed ging hij over tot de aanval (Matteüs 26:51-56). Toen Johannes dit optekende (na 70 n.C.) leefde Petrus (tot 68 n.C.) waarschijnlijk niet meer. Het korte zwaard was een soort dolk die soldaten ook droegen. De discipelen hadden twee zwaarden (Lucas 22:38). Johannes was ooggetuige, want hij kende niet alleen de hogepriester maar ook de naam van zijn slaaf (18:15). Jezus beval Petrus zijn zwaard in de schede te steken, want hij zou de beker van lijden drinken. De oudtestamentische profetieën (Psalm 22, Jesaja 53, Zacharia 13:1) moesten vervuld worden (Matteüs 26:54,56). Het koninkrijk van Jezus is niet van deze wereld, waar macht met geweld afgedwongen werd (Johannes 18:36). Jezus had de macht van het zwaard niet nodig – hij had engelen (Matteüs 26:53). En iedereen die het zwaard toch opneemt zal door het zwaard vergaan (Matteüs 26:52). Jezus werd gebonden (18:12). De Verlosser die als enige vrijheid kan geven (8:31-36) gaf zich vrijwillig over om gebonden te worden, opdat wij uiteindelijk de volkomen vrijheid zouden ervaren.

Jezus drie keer door Petrus verloochend. De drie synoptische evangeliën en het Johannes evangelie tellen de drie verloocheningen van Jezus verschillend: De eerste verloochening van Petrus tegenover de portierster vond plaats tijdens het voorlopige verhoor voor Annas (18:15-18; Matteüs 26:57-58,69-70; Marcus 14:54,66-68; Lucas 22:54-57). De verloochening door Petrus werd in het Johannes evangelie afgewisseld met de belijdenis van Jezus over de waarheid: hij was *de Christus* (Messias), *de Zoon van God* (Matteüs 26:63-64; Marcus 14:61-62; Lucas 22:67-70; vgl. Jesaja 9:5) en *de Koning van de Joden* (Matteüs 27:11; Marcus 15:2; Lucas 23:3; vgl. Jesaja 9:6-7; 55:3-5; Jeremia 23:5-6; Ezechiël 36:24). De tweede verloochening tegenover hetzelfde of een ander meisje, dat de eerste als poort wachtster kwam vervangen bij het poortgebouw, en tegenover de omstanders vond volgens de synoptische evangeliën kort hierna plaats. Minstens één ander man zei: "Jij bent ook een van hen" (Lucas 22:58), maar hij ontkende het met een eed (Matteüs 26:72). Petrus wilde waarschijnlijk het hof verlaten maar kwam niet verder dan de poort (Matteüs 26:71-72; Marcus 14:69-70a; Lucas 22:58). Het Johannes evangelie telt dit incident niet. De derde verloochening tegenover de omstanders die zijn accent herkenden vond een uur later plaats tijdens het verhoor voor de Joodse Raad (Sanhedrin) met Kajafas als voorzitter (Matteüs 26:73-75; Marcus 14:70b-72; Lucas 22: 59-62). Verschillende omstanders spraken tot Petrus en anderen spraken over Petrus en zeiden dat Petrus een volgeling van Jezus was, maar hij ontkende het. Tegenover een zei hij: "Ik weet niet waar je het over hebt!" (Lucas 22:60) en tegenover anderen begon hij te vloeken en hen te bezweren: "Ik ken die man niet" (Matteüs 26:74). Volgens het Johannes evangelie vond de tweede verloochening plaats tegenover de omstanders bij het vuur (18:25) en de derde verloochening tegenover een van de slaven van de hogepriester (18:26-27) tijdens het verhoor voor Kajafas. Al eerder in die nacht na de eerste verloochening had er een haan gekraaid (Marcus 14:68). Nu drong het tot Petrus door dat Jezus zich had omgedraaid en naar hem keek (Lucas 22:61). En Petrus herinnerde zich de woorden van Jezus (13:38; Marcus 14:72). Hij ging naar buiten en huilde.

Jezus drie keer door de Joden (de godsdienstige leiders) berecht. Een eerste onofficieel verhoor voor de ex-hogepriester Annas (Johannes 18:13-14,19-24). Annas was hogepriester van 6-15 n.C. Maar na hun aftreden behouden hogepriesters hun hogepriesterlijke waardigheid (vgl. Lucas 3:2; Handelingen 4:6). Annas was zeer invloedrijk en zijn schoonzoon Kajafas en vijf van zijn zonen hebben de hogepriesterlijke waardigheid bekleed. Jezus werd eerst ondervraagd door Annas (18:19-23), want pas in Johannes 18:24 werd Jezus geboeid naar Kajafas gezonden. Hij ondervroeg Jezus over zijn discipelen en over zijn leer. Jezus zei dat hij de waarheid openlijk onderricht had. Mensen die de waarheid erkennen en geloven, werden zijn discipelen. Maar deze vragen kon Annas maar beter aan betrouwbare getuigen stellen. Jezus kreeg een klap in het gezicht, maar bleef waardig in zijn beantwoording. Een tweede onofficieel verhoor voor de zittende hogepriester Kajafas (18:24; Matteüs 26:57-68; Marcus 14:53-65). Dit verhoor was in het bijzijn van de hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden (dus leden van de Joodse Raad) en eindigde *ongeveer* 3 uur 's morgens (toen de haan kraaide). Het is duidelijk dat dit geen officieel verhoor was: het was een complot om Jezus uit de weg te ruimen. Jezus had hen openlijk ontmaskerd en veroordeeld (Matteüs 23). Zij waren jaloers dat het volk naar hem luisterde en zij hun grip op het volk verloren hadden (Marcus 15:10). Hij werd 's nachts in het geheim berecht met valse getuigen om hem te kunnen doden (Matteüs 26:59-60). Jezus verweerde zich niet tegen al deze valse beschuldigingen, want hij was bezig zijn leven vrijwillig af te leggen voor zondaren (Marcus 15:3-5). Een derde officieel verhoor voor de Joodse Raad (Sanhedrin) met Kajafas als voorzitter (18:28; Matteüs 27:1; Marcus 15:1a; Lucas 22:66-71). Dit verhoor vond plaats na het aanbreken van de dag. Jezus werd door allen in de Joodse Raad schuldig bevonden en tot de doodstraf veroordeeld (Marcus 14:64). Maar omdat de Joden niet de doodstraf mochten uitvoeren, moesten zij hem

voor Pilatus, de Romeinse gouverneur, laten berechten. De Joodse godsdienstige leiders hebben hem toen door hun dienaren geboeid (als misdadiger) naar Pilatus gebracht (Marcus 15:1). Van alle schijnrechtszaken in de geschiedenis van de mensheid was deze de grootste: de hemelse Hogepriester werd door de aardse hogepriester schuldig verklaard. De Heerser van het universum werd door de aardse heersers ter dood veroordeeld. Onwetend, maar profetisch, voltrok Kajafas aan zichzelf het afzettingsvonnis (vgl. 11:49-52). Nu de ware Hogepriester, Jezus, zichzelf opofferde tot verzoening van zonden, kwam het Aaronitische priesterschap van het Oude Testament te vervallen (vgl. Hebreeën 7:11-12)! Het oudtestamentische verbond had gebreken (Hebreeën 8:7). Het is ongeldig verklaard omdat het te beperkt was, niet voldeed en de volmaaktheid niet heeft gebracht (Hebreeën 7:18-19). Het werd door Israël gebroken (Hebreeën 8:9). Maar het werd door Jezus Christus vervuld (Hebreeën 7:21-28; 8:1-6)!

Het paasfeest (18:28). • Het paasfeest van de Farizeeën. Wanneer 15 Nisan op een sabbat viel waren de Farizeeën bang dat zij de sabbat zouden ontheiligen door het uitgebreide paasfeestritueel. Daarom vierden de Farizeeën het paasfeest *een dag eerder* op 14 Nisan (van donderdag zonsondergang tot vrijdag zonsondergang). De drie synoptische evangeliën beschrijven *de paasviering van de Farizeeën* en de meeste Joden. Het paaslam werd op donderdagmiddag geslacht (Lucas 22:7). Jezus en zijn discipelen vierden het paasmaaltijd samen met de meeste Joden en Farizeeën op 14 Nisan, “een dag voor het paasfeest” (13:1) op donderdagavond (Lucas 22:14).

• Het paasfeest van de Sadduceeën. De Sadduceeën namen het niet zo nauw met reinigingswetten als de Farizeeën en vierden het paasfeest gewoon op 15 Nisan (van vrijdag zonsondergang tot zaterdag zonsondergang), op de sabbat dus. Het Johannes evangelie noemt *de ‘paasviering van de Sadduceeën* op vrijdagavond 15 Nisan (18:28). Jezus werd dus gekruisigd *vóór de paasmaaltijd van de Sadduceeën* (18:28). Toch wilden zij zich niet ceremonieel verontreinigen voor het paasmaal en dus gingen zij niet het pretorium van Pilatus (een heiden) binnen (vgl. Handelingen 10:28; 11:3). Deze hypocrieten gaven meer om *ceremoniële reinheid* dan om *morele reinheid*; het doden van een onschuldige was immers een overtreding van de morele wet (vgl. Lucas 11:39,44)!

Jezus drie keer door de niet-Joden (de politieke leiders) berecht (18:28-40). Hij werd door Pilatus verhoord (Lucas 23:1-5), toen door Herodes (Lucas 23:6-12) en tenslotte weer door Pilatus (Lucas 23:13-25).

Het verhoor van Jezus voor Pilatus had vier onderdelen.

• Jezus beschuldigd een kwaaddoener te zijn (Johannes 18:28-32; vgl. Matteüs 27:2,11-14; Marcus 15:1b-5; Lucas 23:1-2). Pilatus probeert zijn verantwoordelijkheid met betrekking tot de veroordeling van Jezus te ontwijken door de Joden op te dragen Jezus naar de Joodse wet te oordelen (18:31). De Joden echter weigerden omdat zij de doodstraf door kruisiging niet mochten uitvoeren. De Joden eisten zijn ‘kruisiging’ zonder te beseffen dat de profetieën in de bijbel van 1000 jaar eerder (Psalm 22:17) en van 700 jaar eerder (Jesaja 53:5-6) daarmee letterlijk in vervulling zouden gaan! Dat wist Jezus ook. Hij zou voor een volkomen andere reden gekruisigd worden: hij zou verzoening voor de zonden van de wereld verwerven (1:29; 3:14) en beginnen al zijn mensen uit alle volken naar zich toe te trekken (12:31-32)! Iemand die aan een kruis hangt is een ‘vervloekte’ (Deuteronomium 21:23). Zo droeg Jezus ‘onze vloek’ in onze plaats omdat wij de wet niet hebben gehouden en niet konden houden (Galaten 3:10-13)!

• Jezus afzonderlijk door Pilatus ondervraagd aangaande zijn koningschap (18:33-35; vgl. Matteüs 27:15-21; Marcus 15:6-11; Lucas 23:3-19). Pilatus vroeg of Jezus *de koning van de Joden* was. Maar Jezus wilde eerst weten met welk motief Pilatus deze vraag stelde. Als Pilatus de vraag stelde met het beeld van de Joden in gedachte, zou Jezus ‘Nee’ moeten antwoorden, want hij was niet de politieke koning van de Joodse verwachting. Als Pilatus het oprecht wilde weten voor zichzelf, dan zou hij ‘Ja’ moeten antwoorden, want hij was de echte koning van de Joden (vgl. Jesaja 9:5-6; Ezechiël 37:24) en van nog veel mensen (Matteüs 28:18; Openbaring 1:5; 19:16)! Pilatus antwoordde met minachting dat hij geen Jood was en dat de aanklacht dat Jezus ‘een koning’ was door de Joodse godsdienstige leiders ingebracht was. Jezus vertelde nu de aard van zijn koningschap. Jezus zei dat hij een koning was (vgl. 18:37); dat zijn koningschap niet zoals de koningschappen op deze ‘wereld’ was, waar macht door oorlogen in stand gehouden werd (18:10-11,36; Matteüs 26:52-54); en dat zijn koningschap een heerschappij is in de harten en levens van de mensen *die naar de waarheid luisteren* (18:37). Met een sterke bevestiging: “Je zegt het!” bevestigde Jezus dat hij Koning was en dat hij als Koning geboren werd. Alle mensen die aan de waarheid behoren luisteren naar hem. Pilatus ging weer naar de Joden buiten en gaf zijn uitspraak: “Ik heb geen schuld in hem gevonden!” (18:38b; vgl. Lucas 23:5). Maar de Joden bleven hardnekkig beweren dat Jezus met zijn opruiende onderricht in Galilea was begonnen en dat nu tot Judea had uitgebreid. Galilea viel onder het gezag van Herodes. Pilatus probeerde weer zijn verantwoordelijkheid te ontduiken door eerst Jezus naar Herodes te sturen (Lucas 23:6-12, tussen Johannes 18:38 en 39), die op dat moment in Jeruzalem verbleef (Lucas 23:6-7). Nogmaals verklaarde Pilatus Jezus onschuldig (Lucas 23:13-16). En opnieuw probeerde Pilatus onder zijn verantwoordelijkheid uit te komen (Matteüs 27:17; Marcus 15:6-10) door zijn voorstel op het paasfeest een gevangene vrij te laten (18:39; vgl. Matteüs 27:17; Marcus 15:6-10). Pilatus werd door zijn vrouw gewaarschuwd om de rechtvaardige Jezus niet te veroordelen (Matteüs 27:19). Maar de Joodse leiders hitsten de Joodse menigte op om Barabbas vrij te laten (18:40; Matteüs 27:20-21; Marcus 15:11; Lucas 23:18-19). De Joden begonnen met z’n allen luidkeels te schreeuwen: “Weg met hem! Laat Barabbas vrij!” (Lucas 23:18-19).

Volgende hoofdstuk: • Jezus gegeseld (Johannes 19:1-7; vgl. Matteüs 27:22-23; Marcus 12-14; Lucas 23:20-22). Pilatus probeerde zijn verantwoordelijkheid Jezus ter dood te brengen te ontlopen door bij het Joodse volk medelijden voor ‘de (gegeselde) Mens’ op te wekken (19:5).

• Jezus veroordeeld (Johannes 19:8-16; vgl. Matteüs 27:24-26; Marcus 15:15; Lucas 23:23-25). Toen Pilatus hoorde dat Jezus ‘de Zoon van God’ was probeerde hij Jezus los te laten (19:12a). Maar door dreiging van de Joden hem voor de keizer aan te klagen zwichtte hij voor de druk van de Joden en gaf Jezus over gekruisigd te worden (19:16).